

Kropslarassenproeven - 2e beoordeling onder glas
in de late voorjaarsteelt 1972

door

H. v. Esch

Proefstation voor de Groente- en Fruitteelt onder Glas - Naaldwijk

en

W. Koopmans

Instituut voor de Veredeling van Tuinbouwgewassen - Wageningen

BIBLIOTHEEK
Proefstation voor de Groente- en
Fruিতেelt onder Glas te Naaldwijk.

CRG

Kropslarassenproeven - 2e beoordeling onder glas
in de late voorjaarsteelt 1972

<u>Inhoud</u>	<u>blz.</u>
1. Samenvatting	1
2. Inleiding	1
3. Opgenomen rassen	1
4. Teeltomstandigheden	2
5. Resultaten	3
6. Bespreking van de rassen	5

Meer exemplaren van dit rapport zijn verkrijgbaar bij het Instituut voor de Veredeling van Tuinbouwgewassen, Postbus 16, Wageningen en bij het Proefstation voor de Groente- en Fruitteelt onder Glas, Zuidweg 38, Maaldwijk.

1. Samenvatting

In een kropslarassenproef - 2e beoordeling in de late voorjaarsteelt 1972 werden 4 rassen in 7 proeven - met in totaal 10 herhalingen - op hun gebruikswaarde onderzocht.

Een goede beoordeling kreeg het vergelijkingsras Noran. Anita (nr.2348) en Selma zijn beproevenswaardig. Nr.5285, die onvatbaar is voor de fysio's 1 t/m 4 van *Bremia lactucae*, is beproevenswaardig op de plaatsen waar het wit een probleem is ¹⁾.

2. Inleiding

De glasslarassen die in het vorige seizoen in een rassenproef - 1e beoordeling goed voldaan hebben, zijn in een rassenproef - 2e beoordeling opgenomen. Het doel was de gebruikswaarde nader vast te stellen. Proefkollekties - waarin deze rassen alsmede een vergelijkingsras waren opgenomen - werden ter beschikking gesteld van bedrijfsvoorlichters, tuinbouwstudieklubs en proeftuinen.

In dit rapport worden de ervaringen samengevat.

3. Opgenomen rassen

In de proefkollektie worden in de eerste plaats de rassen opgenomen die in de rassenproeven - 1e beoordeling in de late voorjaarsteelt van 1971 een goede waardering kregen. Door de proefnemers is het ras Noran als vergelijkingsras toegevoegd. De proefkollektie bestond aldus uit de volgende rassen:

- 1) Inmiddels is een 5e fysio in Nederland opgetreden. Hierdoor kunnen rassen die onvatbaar zijn voor de fysio's 1 t/m 4 - hetgeen tot nu toe een afdoende bescherming gaf - weer worden aangetast. Overigens komt dit 5e fysio van de witschimmel nog maar sporadisch voor. Het verdient evenwel aanbeveling attent te zijn.

Tabel 1 - Opgenomen rassen

Ras	Ontvangen van	Zaadkleur	Anthocyaan
Noran (verge- lijkiingsras)	N.V. Rijk Zwaan, de Lier	wit	+
Anita (nr.2348)	B.V. Leen de Mos, 's-Gravenzande	wit	+
Nr.5285	N.V. Rijk Zwaan, de Lier	wit	-
Selma	Fa. A. Vogelaar, Poeldijk	wit	-

Toelichting: In de kolom "anthocyaan" betekent + dat het ras anthocyaan bevat en daardoor bij koude en/of droogte rood kan verkleuren; - geeft aan dat het ras geen anthocyaan bevat.

4. Teeltomstandigheden

Van 7 proefkollekties (10 herhalingen) werden volledig ingevulde beoordelingslijsten ontvangen. De teeltomstandigheden staan zeer kort vermeld in tabel 2. In de tabel zijn de herhalingen in dezelfde volgorde genummerd als waarin ze zijn geoogst. In de overige tabellen wordt deze nummering eveneens gebruikt.

Tabel 2 - De proefplaatsen

Herh. nr.	Proefnemer + plaats	Zaai- en oogstdatum		Grondsoort	Ontsmet- ting	Kastype	Verwarming
		1971	1972				
1	Studieclub, Princenhage	2-11	20-3	-	-	-	-
2	A. de Jong, Beemster	6-11	28-3	zw.zeeklei (50% afsl)	-	6,40 m kap	hetelucht + CO2
3	"	"	"	"	-	"	"
4	J. Sweep, de Lier	25-12	30-3	klei	methyibr.	mod. Venlo	"
5	A. Zegers Beek en Donk	5-11	4-4	zand	Vapam	Venlo wh.	CO2 - kachels
6	J. Sweep, de Lier	25-11	7-4	klei	methyibr.	Venlo	"
7	A. de Jong, Schellinkhout	28-11	18-4	l.zavel	-	Venlo kas	Hylo's (+ CO2)
8	"	"	"	"	-	"	"
9	B. Baijense, St. Annaland	7-3	9-5	l.zeeklei	-	Venlo wh.	koud + CO2
10	"	"	"	"	-	"	"

N.B. Als regel spreekt men van een Venlo-warenhuis (afgekort Venlo wh.) als de roeden van hout zijn; in een Venlo-kas zijn de roeden van metaal.

5. Resultaten

Tijdens de teelt zijn de rassen door de proefnemers, vaak in samenwerking met de proefveldhouders, collega's en tuinders, volgens een onzerzijds geadviseerd schema beoordeeld. De geoogste kroppen zijn als regel geteld, gewogen en beoordeeld. De belangrijkste aldus verkregen gegevens zijn in onderstaande tabellen samengevat. De overige gegevens zijn rechtstreeks verwerkt in de rasbesprekingen op blz. 5.

Tabel 3 - Gemiddeld kroggewicht uitgedrukt in kg per 100 st.

Herh.nr.	Noran	Anita (nr.2348)	Nr.5285	Selma
1	23,0	<u>23,8</u>	20,3	22,7
2	19,0	20,0	20,0	<u>24,0</u>
3	<u>24,0</u>	21,2	20,8	<u>24,0</u>
4	25,8	<u>27,0</u>	25,2	23,8
5	(21,1)	-	(21,8)	(17,9)
6	(22,8)	-	(24,4)	(24,4)
7	26,4	23,6	28,0	<u>29,2</u>
8	27,8	<u>28,2</u>	26,2	28,0
9	29,7	26,0	<u>30,5</u>	29,5
10	(28,3)	-	(29,7)	(25,0)
gem.	25,1 (1)	24,3 (3)	24,4 (1)	25,9 (3)

Toelichting: In iedere herhaling is het hoogste 100-kroggewicht onderstreept. Onderaan de tabel staat tussen haakjes vermeld hoe vaak een ras (mede) het hoogste kroggewicht behaalde. De tussen haakjes geplaatste cijfers zijn bij het berekenen van het gemiddelde buiten beschouwing gelaten.

Rand

Droogrand trad in de proeven niet op; gewoon rand kwam slechts in 2 proeven voor. Het is niet verantwoord aan de hand van de ontvangen gegevens uitspraken te doen over mogelijke verschillen in gevoeligheid van de opgenomen rassen.

Tabel 4 - Overzicht van de cijfers voor aanslag

Herh.nr.	Noran	Anita (nr.2348)	Nr.5285	Selma
1	<u>6</u>	5	4	5
2	6	<u>9</u>	6	5,5
3	6	<u>9</u>	6	5,5
4	4	2	4	<u>5</u>
5	(4)	-	(8)	(5)
6	(6)	-	(5)	(5)
7	7	7	<u>8</u>	6,5
8	7	7	<u>8</u>	6,5
9	<u>8</u>	<u>8</u>	7	<u>8</u>
10	(7)	-	(8)	(8)
gem.	6,3 (2)	6,7 (3)	6,1 (2)	6,0 (2)

Toelichting: Een hoog cijfer is gunstig, dus weinig aanslag. In iedere herhaling is het hoogste cijfer onderstreept. Achter de gemiddelde cijfers staat tussen haakjes vermeld het aantal malen dat het ras (mede) het hoogste (dus beste) cijfer voor aanslag kreeg. De tussen haakjes geplaatste cijfers zijn ook hier bij het berekenen van het gemiddelde buiten beschouwing gelaten.

Tabel 5 - Gebruikswaarde

Herh.nr.	Noran	Anita (nr.2348)	Nr.5285	Selma
2	<u>7</u>	6	5	6
3	<u>7</u>	6	5	6
4	7	<u>8</u>	7	7
5	(7)	-	(6)	(5)
6	(7)	-	(7)	(6)
7	<u>7</u>	6	5,5	6
8	<u>7</u>	6	5,5	6
9	<u>7</u>	6	6	<u>7</u>
10	(7)	-	(6)	(7)
gem.	7,0 (5)	6,3 (1)	5,7 (0)	6,3 (1)

Toelichting: Er is gebruik gemaakt van de schaal 1 t/m 9; de proefnemers gaven hoge cijfers als ze van mening waren, dat het ras een goede gebruikswaarde had. Achter het gemiddelde staat tussen

haakjes het aantal malen dat het ras (mede) het hoogste (dus beste) cijfer voor gebruikswaarde kreeg. De tussen haakjes geplaatste cijfers zijn ook hier bij het berekenen van het gemiddelde buiten beschouwing gelaten.

6. Bespreking van de rassen

Noran   Ontvangen van N.V. Rijk Zwaan, de Lier

Het vergelijkingsras Noran heeft goed voldaan. De onderkant vond men goed; de bovenkant noemde men goed en "open".

Enkele proefnemers maakten opmerkingen over geel blad aan de onderkant, bij anderen trad wat zwartrot op. Op 5 proefplaatsen gaf men (mede) de voorkeur aan Noran.

Een uitvoerige beschrijving van dit ras is te vinden in de Rassenlijst voor Groentegewassen.

Anita (nr.2348)   Ontvangen van B.V. Leen de Mos, 's-Gravenzande

Anita leek wat minder aanslag gevoelig. De onderkant van de krop was goed, de bovenkant noemde men goed tot "te open".

De opmerkingen die men maakte waren: vrij veel geel blad, bros, stevig. Door de minder goede opkomst had Anita in veel proeven bij het planten een achterstand op de andere rassen. Ongetwijfeld heeft dit het gebruikswaardecijfer nadelig beïnvloed.

Anita schiet ongeveer even traag als Noran. Anita kan -evenals Noran - bij koude en/of droogte rood kleuren.

Ons inziens een beproevenswaardig ras.

Nr.5285   Ontvangen van N.V. Rijk Zwaan, de Lier

De bovenkant van de krop noemde men goed, de onderkant werd op 5 proefplaatsen graterig genoemd.

Overige, veel gemaakte opmerkingen van de proefnemers waren: licht van kleur, zachte sla, groot snijvlak, mooi in de kist.

Schiet ongeveer even traag als Noran. Nr.5285 is onvatbaar voor de fysio's 1 t/m 4 van de witschimmel.

Daar waar 't wit een belangrijk probleem is, lijkt ons dit ras beproevenswaardig.

Selma

Ontvangen van Fa. A. Vogelaar, Poeldijk

Dit ras heeft goed voldaan. Over de onderkant waren weinig opmerkingen. De overige opmerkingen die de proefnemers maakten waren: te groot, te wild, graterig en zacht. Eén proefnemer noemde de sla hard en stevig. Selma schiet ongeveer even snel als Deciso en Deci-Minor, dus duidelijk sneller dan de 3 hiervoor genoemde rassen. Ons inziens een beproevenswaardig ras.